

استدینا

نومبر ۱۲

بجانبہ

۲۷ تشرین ثانی ۱۳۲۴

بنابرین بالجبوری، بویله بر اصول معتبر طوئیه جق اولسه، ملتک تصویبیه تکمیل بر قانون ویا مجموعه قوانین عرض اولسه بقدر . چونکه عملی اوله رق هر قانونی ماده ماده ملتک تصویبیدن کچیر مک محاردر . او حالده هر کس رأینده مختار و سربست اولماز چونکه یا اساساً فائده لی بر قانونی، محتوی اولدینی احکامدن برینک، ضرر کورونمسی سببیه رد ایتک ویا خود او، ضرر حکم ایله برابر قانونی قبول ایتک مجبوری واوردر.

آرتق اساساً عموم ملتک مرام واعتمادینه مسبد و انتخابات ایله تأسس ایدن وجهات مختلفه ایله حکومت بالاصاله یه مرجع بولسان حکومت بالوکاله نك فوائد و محسناتی حقنده کیمسه نك تردد و شبهه سی قله ماز .

جواد

معاهداتمز

۱۰

فرانسه قایتولا سیونلری

۶

۵ - آلیوم مرعی اولمیان احکام

« دولت علیه نك معتاد اوزره اسکله لرینه فرانچه سفائی یناشد قلدننده دوستلق معامله سی اولنوب یالکز کراف نفس ایچون ما کولات و مشروباتلرینی آچقه لر یله آلوب بومقوله اولان ما کولات وطبخ ذخائرینک بیع وشراسنه و تحمیل اولنمسه ممانعت اولنیوب بوبابده رسم و ویرکو دخی طلب اولنیه (ماده ۷۳) . »

سیر سفائن و بیع وشرانک سربسته سی قاعده سی وضع ایدن معاهده تجاریه ایله مفسوخدر .

« دولت علیه مک بالجه اسکله ولیمان وسواخلنده فرانچه سفائی قبولدانلری وریسلری اقتضا حسیده سفینه لرینی باغلق و قلفات و تعمیر ایتک لازم کلدکده

قلفات و تعمیر ایچون صرف اولنه حق روغن و زفت و قطران و قلقات لازمه سی و عملیه ایچله المرینه و طوملرینه ضابطان طرفلرندن ممانعت اولنیه و ممالک محروسه مه کلان فرانجه سفانندن برینک ادواتنه آفت اصابت ایدر سه آنجی اوسفینه ایچون دیرک و سرن و لنکر و خلط و یلکن بزی و دیرک کراسته سی دخی آنجه لریله المغه رخصت و یریلوب بو خصوصلر ایچون و یرکو طلب اولنیه و فرانجه سفائی واردقلری اسکله لرده ملتزم و متسل و سائر ضابطان و جزیه دارلر طرفلرندن جزیه بهانه سیله آلیقونموب بولجیلرخی تعیین اولان محله کتوره لر لکن درونلرنده جزیه کذار رعایا بولنور سه انلر دخی اداسی لازم کلان جزیه لرین شروطی اوزره عملنه و یروب بو وسیله ایله جانب میرییه غدر اولنیه (ماده ۷۴) .

ماده نك فقرات اولیه سنده بیان اولان احوال تجارت معاهده سنك بخش ایلدیکی حریت اسفار بحریه و سربستئی مبیاعتك ضرورات و تفرعاتندن در . - جزیه ملغادر . اولیه اولماسه ده بونك ایچون برانجی کمی یولندن آلیقونماز . « دولت علیه مك اهل اسلام و رعایاسی ممالك محروسه م اسکله لرینك بریسندن آخر اسکله یه نقل ایلمك ایچون فرانسه سفانته تجارتیه متعلق اشیا وضع ایلدكده ممانعت اولنیه لکن دولت علیه مه تابع اولانلر بعض فرانجه سفاننی استیجار ایلدكرنده وقت و وقت انشای راهده ذكر اولنان سفینه یی ترك ایدوب و قول و شرط اولنان اجرتی و یرمكده تعلل استكاری دخی آنها اولنغله او مقوله استیجار اولنان سفائی بلاعذر شرعی انشای راهده مستأجرلری ترك ایدرلر سه سفانك قیودانلریله اجاره تحیحده ن باتسك تسمیه اولنوب نول سفینه تعبیر اولنان اجرت مسمانك بالتام ادا اولنسی قضاء و سائر ضابطان طرفلرینه امر و تنبیه اولنه (ماده ۷۵) .

بوکی عادیات اموردن برشینك بر عهدنامه ده ماده مخصوصه قیلنه رقی اوزون اوزادی بحث ایدلسی غریب کورینور ایسه ده عهدنامه نك تنظیم اولندیغی زمانده کثرت و اهمیتی واردی . زمانغزده ایسه شو حلالر دعاوی عادیه دن عبارت اولوب احکام قانونیه یه توسل ایله حل اولنور . بناء علی ذلك ۷۵ نجی ماده حالا حکم سزدر . « ولایة و حکام و قضاء و کبرك امناسی و و یوده کان و متسلملر و ضابطان و اعیان - استشاره -

ولایت وایش ارلری و سائرلردن عهدنامه هایونمه مغایر حرکت اولنمیوب و طرفندن خلاف عهدنامه هایون قولاً و فعلاً تعدی ایدر اولورلر ایسه فرانجهلو اولنلرک قونسولوسلری و ضابطلری عهدنامه موجبنجه حقارندن کلدکاری کچی دولت علیه مه تابع اولانلردن ظهور ایدن تعدیات دخی فرانجه ایلیچیلری و قونسولوسلری جانبندن عرض اولندقدنه حقیقته بعدتحصیل الاطلاع اقتضاسنه کوره اومقوله لرك حقارندن کائنک اوزره امر و فرمان صدوری جائز اوله (ماده ۷۶) . «

۳۱ نجی ماده نك ایضاحاته مراجعت .

« دولت علیه نك سواحله فرانجه سفانندن بری واروب قضا اقریه . دوشر ایسه اشیاسنی تخلیص ایچون هر وجهله معاونت اولنه و قره یه دوشن سفینه تعمیر اولنسی ممکن اولدقدنه یا خود بر آخر سفینه یه تخلیص اولنان اشیاسنی تعیین اولنان محله کوتورمك ایچون تحمیل ایلدکده مادامکه اول محله بیع و شرا ایتیه کمرک و بردرلو رسم طلب اولنیه (ماده ۷۷) . «

اشیادن مکرراً رسوم ادخالیه النسی قانوناً و عهد و تجاریه احکامنجه ممنوعدر . کمرک رسمی ، تأدیه اولنان ادخالات امتعه سی بزه دیگر رسومه تابع دکلدر . فقره اولی ایچون ۱۹ نجی ماده یه دائر ایضاحاته مراجعت .

« قپودان پاشا و میری قالیونلر قپودانلری و چکدری بکلری و فرقه قپودانلری و سائر دولت علیه مک سفائی و باخصوص مضر و اسکندریه سنه تجارت ایدن سفان فرانجه سفاننی خلاف عهدنامه هایون یوللرندن آلیقومیوب و دخل و تعرض ایتیوب و بردرلو بهانه ایله جبراً هدیه طلب اولنیه جفندن بشقه فرانجه لونک کمرک جنک و کمرک تجار سفانته روی دریاده راست کلدکارنده بر معتاد قدیم طرفیندن دوستلق معامله سی اظهار اولنه (ماده ۷۸) . «

« میری قالیونلر و چکدریلر و سائر سفان سلطانیه یی فرانجه لونک تجار سفینه لری کوردکده اوته دنبرو معتاد اولان اکرامیلرینی ایلمک نیتسنده ایکن بحسب الاقتضا فلقلرینی بحال ایدیره میوب و سفان مرقومه یه در حال وارده مدقلری حسبیه تعدی اولنورمش مادامکه معتاد اوزره جرکته عزیمتلری معین اوله کچ

کلیکزدیو تعدی اولنیه و فرانجه سفائی لیمانده بی وجه آلیقونلمیوب و جبراً
 فلقه لر بی و کیجیلر بی المیوب خصوصاً اشیاایله مملو اولان سفینه لری آلیقونلر بی
 حالده عظیم ضرر ترتب ایتمکدن ناشی من بعد بو مقوله حرکتی جواز ویرلیه
 و ذکر اولنان میری سفائن ضابطانی فرانجه لو ساکن اولدقلری اسکله لره
 واردقلرنده لوندات و نقراتی مرقوملره ضرر و تعدی ایلمامک ایچون اول
 محله کفایت مقداری نفر ضابطلریله اخراج و فرانجه لونک محافظه سی و تجارتلرینک
 امنیتلری ایچون قولاق بکله مکه تعیین اولنوب و فرانجه لولر قره یه چیققلرنده
 دخی قلاع و اسکله و سائر قره ضابطانی طرفلرندن خلاف شرع و قانون بر
 درلو تعدی اولنیلر و بو خصوصلرده خلاف عهدنامه هایون حرکت وقوع
 بولوب تشکی اولنور ایسه اول مقوله تعدی ایدنلرک بعدالتحقق محکم حقلرندن
 کلنه و فرانجه لو طرفلرندن دخی دوسلفه منافی ناملیم حرکتی بر درلو رخصت
 کوسترلیمه (ماده ۷۹) .

۲۸ نجی ماده ایضاحنه مراجعت .

« میری طرفندن بحسب الاقتضا فرانجه سفائنندن بعضیلری استیجار اولنسنه
 حاجت مس ایلدکده بو خصوصده مأمور اولان حکام و سائر ضابطان ایلچی
 و قونسوس بولسان یرلرده انلره خبر و یروب انلر دخی مناسب کوردکلری
 سفائی تعیین و بولنمیان محله رضالریله استیجار ایدوب بو بهانه ایله بالجمله فرانجه
 سفائی آلیقونمیب و یوکللی اولان سفائنک یوکنی اخراج ایلمک جبر و تعدی
 اولنیه (ماده ۸۰) . »

ایجار و استیجار معامله سی — ولو که احد جانین حکومت اولسون —
 تراضیه وابسته معاملات مدینه دن اولوب جبراً استیجار و بمقصدن آخره
 ساری تضییقات قوانین عثمانیه مزجه ممنوع اولوب عندالحاجه اوقانونلره مستنداً
 شکوی و دعوی ایدیلیر . برده زمانمزد سفن اجنبیه استیجارینه ایلچی و یا
 قونسوسک توسط و مداخله سی جاری اولمامغله اشبو ماده دخی حکم و اعتباردن
 ساقطدر .

« غرب اوجاقلرينك قورصانلري خصوصنده عهدنامه هايوننده مذکور اولان مواد مرعى و معتبر طوتيلوب بالدفعات مساعده اولنشيكن مرقوم قورصانلر فرايجه لونك تجار سفانته روى درياده راست كلكلرنده تعدى ايلدكلرندن ماعدا اوغرادقلر اسكله لرده بولنان فرايجه قونسلوسنه و تجارينه دشنام و تعدى ايدرلر ديو آنها اولنغله بوندن صوكره بو مقوله اوضاع ناهموارلري واقع اولور ايسه دولت عليه مك ولاه و حكامى و سائر ضابطانى طرفلرندن فرايجه قونسلوسى و تجارى حايث و صيانت اولنوب و فرايجه ايلچيسنك و قونسلوسنك صحيح فرايجه سفينه سيدر ديوشهادت ايلدكلرى سفينه لردولت عليه مك فلاح واسكله لرى البته واردقلرنده ذكر اولنان قورصانلر طرفلرندن اخذ و استرقاق اولنسى هر وجهله منع و دفع اولنوب و طوب التنده سفينه النيه و دولت عليه مك ولاه و حكامى اولدقلرى يرلرده ذكر اولنان قورصانلردن فرايجه لويه ايصال خسارت اولنورسه وقوع بولان ضرر و زيان كندولرندن تضمين اولور ديوترهيب ايچون مؤكد امر و فرمان صدورى جائز اوله (ماده ۸۱) . »

۴ نجى ماده نك ايضاحاتنه مراجعت .

اشته كرك ۷ نومرولى نسخه مزده ۳۰۴ نجى صحيفه ده سويله ديكم اسباب عموميه و كرك بحث ايلديكمز موادك هربرى نهايتنده مندرج اسباب خصوصيه دن طولاني ۱۷۴۰ (ه ۱۱۵۳) قايتولاسيوننك اليوم مرعى اولميان و يا مرعى اولماق لازم كلان موادى بوراده بيتمشدر . بزده قايتولاسيونلره دائر هيچ بر اثر مخصوص و مفصل نشر اولنماش و باشلو باشنه بر شعبه حقوق تشكيل ايدن عهد عتيقه من حقننده عامه نك و بلكه خواصك حاصل ايلدكلرى افكارده على الاكثر وضوح ، تاميت و سلامت كورلماكمده بولنش اولديغندن اختيار تفصيل ايلدم و ماده لرى عيناً درج ايتدم . ديكر دوللره و يريلان قايتولاسيونلر من بحثنده دخى بو مسلكى تعقيب ايده جكم . عهد قديمه من واقعايت فنا يازلمش ، لذتسز ، هله بو كون تأمل اولنان معنالى جهتيه بك مزعج و مؤلدر .

آنچق ضررك دفعى اسبابنه توسلدن اول انى لايقيه بيسلمك ، حدودى

طابق لازمدر . حکومت مشروطه عثمانیه سایه‌سند و نظم بر قاپیتولاسیون
 بلاسندن قورتلمق ایچون مساعی جدیدیه و مشمره صرف ایده‌جکدر . بویله بر
 زمانده قاپیتولاسیونلری اطرافیه اوکرغلی یز . — برده معاهدات عتیقه‌ده
 نیجه حقایق تاریخیه مندیج اولدیغندن مطالعه‌سی نقطه نظرندن دخی فائده‌کیه‌یی
 موجبدر . مثلاً دمین او قودیغمز ۸۱ نجی ماده آجی اولدیغی قدر عبرت بخش
 بر درس تاریخی‌یی مشتملدر .

« فراجه قونسولونه دشنام و تعدی » ۱۷۴۰ ده بر قاج‌سطرله کچدیرلمش
 فقط طقسان ییل صوکره قوجه بر ملک ضیاعی موجب اولمشدر .

۱۸۳۰ ده « غرب‌اوجانی » نی سوندیرن بر « فراجه قونسولوسی » نه
 ایدیلان تحقیردر . جزایرده فرانسز قونسولوسی « ده‌وال » بر آله‌حق مسأله‌سنی
 تکرار ایتسی اوزرینه جزایر بکی حسین پاشا قیزمش ، النده‌کی سینکک ایله
 قونسولسک یوزینه اورمش ایدی (۱۸۲۷) . . . حسین پاشا طلب اولنان
 ترضیه‌یی ویرماش ، مذاکره‌لر ، مخبره‌لر بیت‌مز اولمش ایدی . ۱۸۳۰ ده
 جزایر شهری ضبط اولندی و فرانسز لک‌النه مسکوک و کولچه حالنده ۲۵
 میلیونق التون ۲۴ میلیونق کوش کچدی . تقریباً اون‌بش ییل صوکره
 فرانسز عساکری جزایر قطعه‌سک هر طرفنه یاییلوب یرلشمش و آسایشی
 تقرر ایتدیرمش ایدی .

مقاله آئیه‌مده ۱۱۵۳ قاپیتولاسیونسک احکام مرعیه‌سندن بخته ایتدار ایلده حکم .

ابن الضیا

هوسکاران دیپلوماسی‌یه

مسکده‌اشلرمدن برچوق کنجلرک هنوز اورویایی کورما‌مش و بوراده
 فرنک عائله‌لری ایله احتلاط ایده‌مامش اولدقلری ایچون سفارت ویا شهیندرلک
 مأموریتلرینی قبولده تردد ایتمکده بولندقلرینی بالدفعات کوردم . بونلر میاننده
 بومأموریتلرده حسن خدمت ایتک ایچون لازمه‌کلن اوصاف واستمدادی حائز